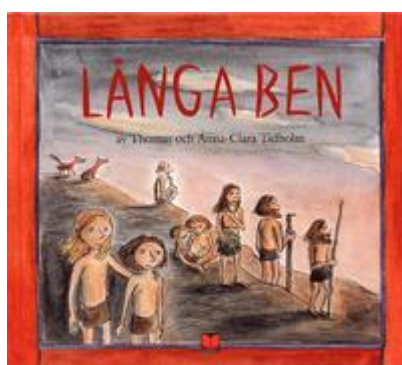

Väck historien till liv

Skönlitterära boktips och textutdrag för historieundervisning i åk 5 och 6

Förhistorien - 3000 f.Kr

Forum 5 Historia kapitel 2 - **Förr i tiden I** kapitel 1-3 - **Tidspiraten** (sid 12-19)

Barna Hedenhös av Bertil Almquist

En humoristisk bilderbok som visar på en del av livsvillkoren under stenåldern.

Långa Ben av Thomas Tidholm och Anna-Clara Tidholm

En bilderbok om människor under stenåldern som går och går och går. Och som möter faror, sjukdom och död på vägen.

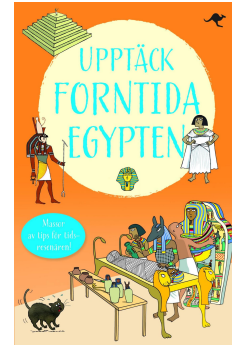
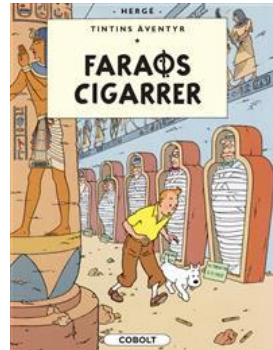
Vargbröder av Michelle Paver

Torak, 12 år, är ensam i världen efter att ha tvingats lämna sin far döende efter björnens anfall. En ond kraft har tagit sig in i Toraks värld, och uppe i de karga bergen söker Torak vägen till Världsanden för att be om hjälp. På vägen får han sällskap av en vargunge.

Vargbröder är en fängslande berättelse om vänskap, överlevnad och svek. Den förflyttar oss 6 000 år tillbaka i tiden.

Faraos Egypten 3000 f.Kr - 600 f.Kr

Forum 5 Historia kapitel 3 - **Förr i tiden I** kapitel 4-9 - **Tidspiraten** (sid 32-43)

***Marcy och sfinxens gåta* av Joe Todd-Stanton**

En bilderbok om mörkrädda Marcy som åker till Egypten för att hitta sin försvunna äventyrande pappa.

***Godnattsagor för rebelltjejer* av Elena Favilli och Francesca Cavallo**

Hatschepsut (sid 62) måste uppträda som en man för att kunna härska över Egypten. Hennes regeringsperiod var fredligare och längre än någon tidigare faraos.

***Faraos cigarrer* av Hergé**

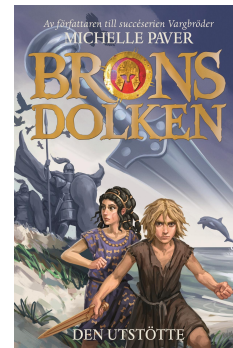
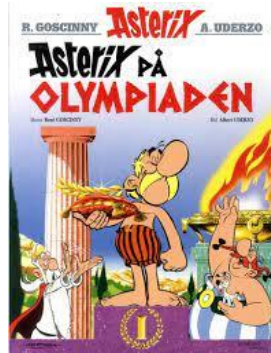
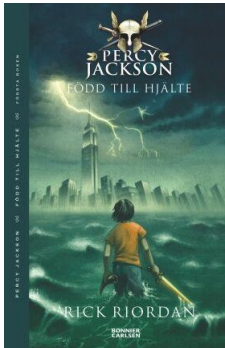
Professor Syklon erbjuder Tintin att utforska en faraons grav i Egypten. De klassiska seriealbumen, skapade för nästan hundra år sedan, erbjuder både äventyr och botten för diskussion om vår världsbild då och nu.

***Upptäck forntida Egypten - en reseskildring* av Merymin**

Med den här boken kan du resa till Egypten och kliva in i Cheopspyramiden. Du lär känna de forntida egyptiska gudarna, får en snabbkurs i hur man skriver hieroglyfer och lära dig hur man gör en mumie. Lättläst med faktarutor, kartor och teckningar.

Antikens Grekland 800 f.Kr-300 f.Kr.

Forum 5 Historia kapitel 4 - **Förr i tiden I** kapitel 10-15 - **Tidspiraten** (sid 46-61)

Percy Jackson Född till hjälte av Rick Riordan

Fantasy och äventyr i nutid som introduktion till de gamla grekiska gudarna. Percy, 12-år, har dyslexi, ADHD och problem med sin verklighetsuppfattning. När det dyker upp monster i hans liv vet han inte vad han ska tro. Det visar sig att de grekiska gudarna fortfarande involverar sig i människornas liv, och en av dem är Percys pappa. Som barn till en gud är man född till hjälte. Första boken i serien.

Hjältar och monster på himlavalvet av Maj Samzelius

En fyrdelad serie som tar avstamp i nuet och bjuder på läckra grekiska gudasagor och legender. Färgstark fantasy med urgamla anor - går även bra att läsa som enskilda berättelser.

Asterix på olympiaden av René Goscinny och Albert Uderzo

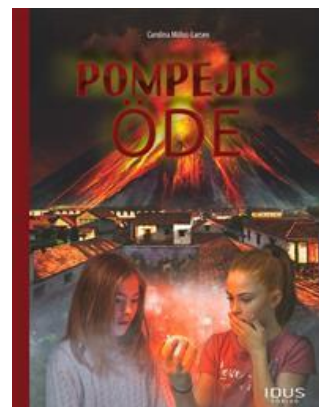
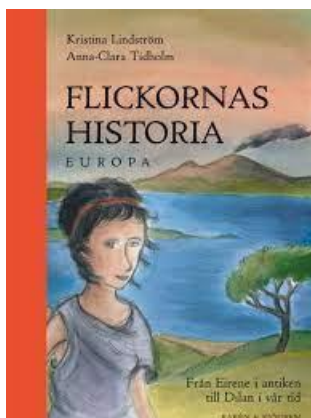
Seriemagasin om Asterix och Obelix. Det är olympiad på berget Olympia i Grekland. Romarna förbereder sig för tävlingarna och gallerna bestämmer sig för att delta.

Bronsdolken av Michelle Paver

En fantasyserie i fem delar från bronsåldern kring Medelhavet, inspirerad av egeiska arkeologiska fynd och myter. Herdepojken Hylas jagas av onda män utan att veta varför. Under flykten möter han Pira, den ensamma dottern till den heliga gudinnan, och en mycket särskild delfin. Ett orakel har förutspått att en av de utstötta (som Hylas tillhör) kommer att få de onda krigarnas dynasti på fall. En välskrivna bladvändare, kostnadsfri **lärarhandledning finns** att ladda ner.

Antikens Rom 500 f.Kr-500 e.Kr.

Forum 5 Historia kapitel 5 - **Förr i tiden II** kapitel 1-7 - **Tidspiraten** (sid 62-75)

Flickornas historia - Europa av Kristina Lindström och Anna-Clara Tidholm

Marcia / Romarriket (Vesuvius utbrott 450 f Kr. - 476 e Kr. Italien)

Marcia bor i Pompeji vid vulkanen Vesuvius och har föräringar om Vesuvius utbrott kort innan vulkanen begraver staden under fyra meter tjock aska.

Jag överlevde Pompeji år 79 av Lauren Tarshish

Den elvaårige slaven Marcus och hans far Tata är på flykt från sina slavägare och tar sig upp på Vesuvius. Ingen vet att det stora berget är en aktiv vulkan, men snart inser Marcus att Vesuvius kommer att få ett utbrott som hotar både Pompeji och alla tusentals människor som bor där.

Fågelprinsen av Maj Bylock

Den 13-åriga keltiska pojken Mungs hemby har blivit nedbränd av romarna. Mung själv har blivit föräldralös och han tvingas iväg på en lång resa. Där träffar han slavgickan Larne och druiden Fågelkungen. Deras äventyr vävs ihop med mytologiska berättelser och fakta om tiden några hundra år före vår tideräknings början.

Pompejis öde av Carolina Miinus-Larsen

I ett tidigare liv har tvillingarna Mia och Stella levt i romarrikets Pompeji. Där vet man ännu inte att berget intill är en vulkan som snart kommer att explodera. Men hur ska flickorna hjälpa folk i säkerhet samtidigt som deras styvpappa gör allt för att stoppa dem? Tidsresa och fantasy.

Vikingatiden 800-1100 e.Kr.

Forum 5 Historia kapitel 7 - **Förr i tiden II** kapitel 8-9 - **Tidspiraten** (sid 78- 89)

Sveriges historia - från istid till EU av Bengt Fredrikson

Lättläst faktabok med många fina bilder, Vikingarna (sid 22-35) och En ny gud i Norden (år 829 till 1160 på sid 38-43)

Nordiska gudar av Camilla Gripe och Måd Olsson-Wannefors

En lättläst genomgång med fina illustrationer om de nordiska gudarna. En läsvärd introduktion till berättelserna innan kristendomen slog rot.

Min Skattkammare 4: I myternas värld återberättade av Sonja Hulth

Grekiska gudasagor och berättelser ur den nordiska mytologin som inledning och inspiration. Många och nya illustrationer.

Hur du tränar din drake av Cressida Cowell

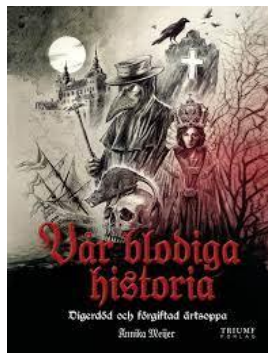
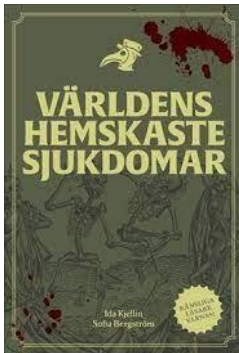
En humoristiskt skriven äventyrsberättelse om antihjälten Hicke och de dramatiska händelser som förändrar livet i den lilla vikingaby.

Flickornas historia - Från Igelkottsflickan på stenåldern till Julia i vår tid av Kristina Lindström och Anna-Clara Tidholm

Gyra (sid 29-35) Om vikingatiden (800-1050). Berättelsen handlar om den tysta flickan Gyra som blir bortrövad av vikingen Gillis och senare såld.

Medeltiden 400-1500

Forum 6 Historia kapitel 1 - **Förr i tiden II** kapitel 10-16 - **Tidspiraten** (sid 92- 105)

Ur *Världens hemskaste sjukdomar* av Ida Kjellin och Sofia Bergström:

Spetälska sid 22-31 (1200-talet)

Pest sid 102-113 (1300-talet)

Skörbjugg sid 32-41 (1400-talet)

Ur *Vår blodiga historia - Digerdöd och förgiftad ärtsoppa* av Annika Meijer:

1352 Digerdöden (sid 5-22)

En spännande berättelse om hur livet och döden såg ut när pesten kom till Sverige. Gripande och välskrivet, ur den vanliga människans perspektiv.

Ur *Flickornas historia - Från Igelkottsflickan på stenåldern till Julia i vår tid* av Kristina Lindström och Anna-Clara Tidholm:

Katrina (sid 43-50) Om 1200-talet.

Katrina blir bortgift som 14-åring, hon vill hellre dö än låta den gubbe som är hennes man komma henne nära. Hon bestämmer sig för att rymma från sitt eget bröllop.

Brita (sid 61-68) Om 1400-talet.

Brita ska ut och se hur Ärmgard, Lisbets mor, går genom hela Stockholms stad med Stadens stenar runt halsen. Det är straffet för att hon blivit påkommen med en annan man.

Ur *Flickornas historia - Europa* av Kristina Lindström och Anna-Clara Tidholm:

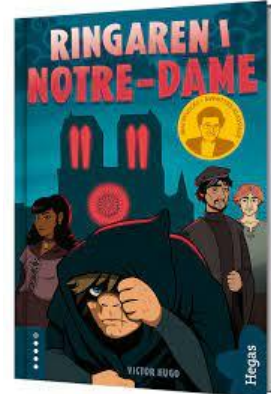
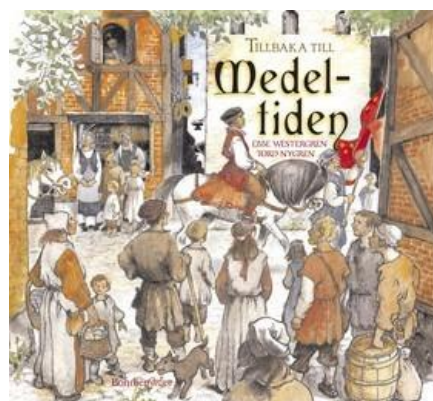
Florinda (sid 37-44) Morisk tid / 711-1492 i Spanien.

Farmor berättar för Florinda om tiden då muslimerna besegrade kung Roderick och erövrade Spanien. De hade med sig kunskaper och verktyg och tillät under långa tider alla att ha den religion de ville.

Ur *Dömda kvinnor* av Elin Hägg:

Hustru Ärmgard: Äktenskapsförbryterska 1475 (sid 11-15)

Ärmgard och Lille Anders döms för äktenskapsbrott. Lille Anders köper sig fri, men Ärmgard tvingas gå naken genom staden med "stadens stenar" kring sin hals. Sedan får hon aldrig mer återvända till Stockholm.

Vide i Lund av Åsa Storck

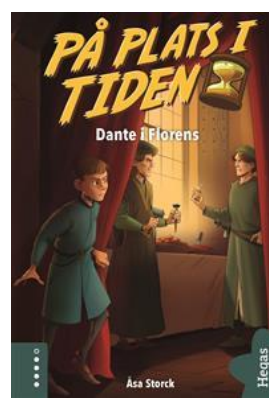
Ingår i serien På plats i tiden. Vide lever på 1100-talet i Lund där hans pappa jobbar med byggandet av domkyrkan. Vide tänker sig ett liv i pappans fotspår, men när han träffar hemlösa Ylva börjar ett äventyr där de måste gömma sig för de vuxna i domkyrkans mörka krypta.

Tillbaka till medeltiden av Ebbe Westergren och Tord Nygren

Om Kalmar år 1397, tiden före Kalmarunionen. Här möter läsaren både kungar, drottningar och makthavare samt vanligt folk under medeltiden. Ger en fin inblick i livet under medeltiden, läsaren får följa barnen Walter, Birgitta och Eskil. Lite samma idé som boken ovan, men klart mer omfattande.

Ringaren i Notre-Dame av Victor Hugo, återberättad av Maj Bylock

Hegas har gett ut en fin och lättläst version av den klassiska berättelsen om vanskapta Quasimodo vars liv förändras i mötet med den vackra Esmeralda.

***Sigridsagor - om åtta flickor på medeltiden* av Rose Lagercrantz och Rebecka Lagercrantz**

Åtta olika berättelser om åtta olika flickor i olika tider på medeltiden. Alla åtta heter Sigrid. Men de lever helt olika liv beroende på omständigheter och förutsättningar.

***Medeltiden* av Torsten Bengtsson**

En berättelse om Anna som lever på medeltiden. Om livet på landet, kyrkans makt, riddare, kloster och om grova straff för brott. En lättläst bok med många bilder, väver ihop fakta och fiktion på ett trevligt sätt.

***Dante i Florens* av Åsa Storck**

Ingår i serien På plats i tiden. Här möter vi barnet Durante Alighieri år 1276 i Florens. På en fest hör Dante och hans bästa vän Salve hur två män pratar om att de tänker mörda någon. Hur ska Dante kunna varna den person som är i livsfara?

Medeltiden i Finland 1150-1520

Forum 6 Historia kapitel 2 - **Förr i tiden II** kapitel 17 - **Tidspiraten** (sid 108-121)

***Från Igelkottsflickan på stenåldern till Julia i vår tid* av Kristina Lindström och Anna-Clara Tidholm**

Hilja (1500-talet) sid 69-77

Hiljas folk är vandrare, vars land sträcker sig mellan skog och kalvfjäll. Inne i kåtan vaktar Hilja lillungen och följer med spänning den stora björnfesten.

***Sveriges historia från istid till EU* av Bengt Fredrikson**

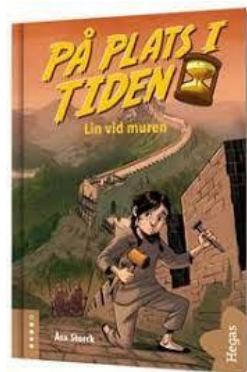
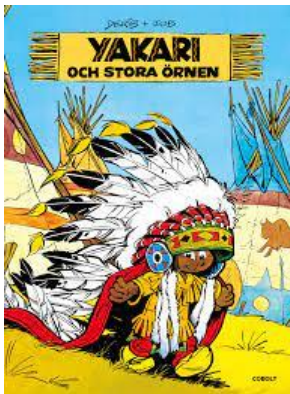
Lättläst historia med många fina bilder och korta inslag. I kapitlen Kungarna tar makten (år 1160), Den stora döden (år 1350), Samarbete och uppror (1397) fram till Kungens uppror mot kyrkorna (1521) får vi en lättläst version av denna tidsperiod i vårt land.

***Rigelstenen* av Sebastian Nyberg**

Fantasyromanen tar avstamp i år 1108, då ett krigarsällskap är på väg för att anfalla klostret där Rigelstenen förvarats. Här börjar berättelsen som omspannar flera tidsepoker. Simon som lever i vår tid går på åttan och måste spåra Rigelstenens färd bakåt i tiden. Flera kapitel utspelar sig under medeltiden i Finland och återkopplar till prologens händelser (se kapitlen 31, 46-47 och 58-60. Boken riktar sig till åldern 12-15.

Upptäcktsresor i världen 1500-talet

Forum 6 Historia kapitel 3 - **Förr i tiden III** kapitel 1-5 - **Tidspiraten** (sid 122-137)

***Yakari och stora örnen* av Job Derib**

Seriemagasin om siouxpojken Yakari som kan prata med djuren. Det första albumet i serien.

***Tempelprästens hemlighet* av Carolina Miilus Larsen**

Med hjälp av ett mystiskt klot hamnar tvillingarna Mia och Stella i Inkariket precis när européerna har upptäckt hur mycket guld och silver det finns att stjäla där. Men hur ska två elvaåringar kunna stoppa de brutala krigarna och vad vill tempelprästen egentligen?

Ett fantasyäventyr i en serien om tvillingarna Mia och Stella som reser i tiden.

***Lin vid muren* av Åsa Storck**

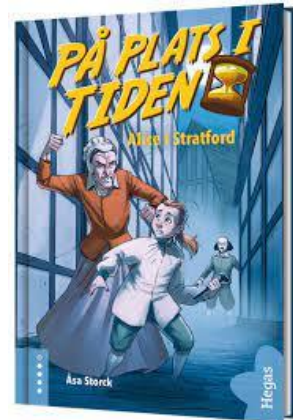
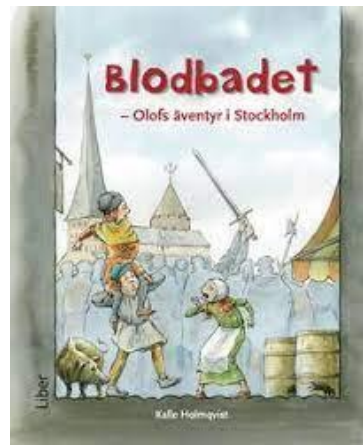
Del 2 i serien På plats i tiden. På 1500-talet arbetar Lin och hennes pappa med att bygga den långa muren i Kina. Någon hjälper banditer att ta sig över muren och Lin misstänker att hon vet vem. Men ingen lyssnar på henne, hur ska hon kunna avslöja den skyldiga?

***Den gömda Inkastaden* av Kim Kimselius**

En äventyrsroman om Theo och Ramona, uppbyggd kring en historisk händelse med faktadel på slutet.

Europa förändras 1500-talet

Forum 6 Historia kapitel 4 - **Förr i tiden III** kapitel 1-5 - **Tidspiraten** (sid 124- 137)

Prinsen och tiggaren av Mark Twain (lättläst i adaption av Maj Bylock)

En klassiker om de fattigaste och de rikaste i England på 1500-talet. Tiggarpojken Tom drömmer om att en gång få se en riktig prins och prinsen undrar över hur livet utanför slottets gyllene grindar är. De provar varandras kläder och prinsen ger sig iväg ut i London klädd som tiggarpojke.

Blodbadet: Olofs äventyr i Stockholm av Kalle Holmqvist

Stockholm håller på att förbereda sig för att Sveriges nya kung, Kristian II, ska komma på besök. Ett besök som slutar med förskräckelse för stadens invånare, och Olof hamnar mitt i händelserna. Författaren är historiker, det finns även **lärarhandledning** att ladda ner till boken.

Alice i Stratford av Åsa Storck

Ingår i serien På plats i tiden. Alice och hennes tvillingbror lever i England år 1599. De är föräldralösa efter att deras föräldrar har dött i pest. Alice älskar att läsa och skriva berättelser, men det är förbjudet för flickor. När den berömda författaren Shakespeare besöker staden förstår han hur viktigt det är att få skriva. Kan han hjälpa Alice?

Stormakten Sverige (1500-1700)

Forum 6 Historia kapitel 5-6 - **Förr i tiden III** kapitel 6-11 **Tidspiraten** (140- 157)

***Vår blodiga historia - Kalla kårar och maskeradbal* av Annika Meijer**

Sex korta spännande berättelser skildrar åren 1658 till 1792 där otäcka äventyr varvas med fasliga fakta om händelser som format vår blodiga historia

Ur *Världens hemskaste sjukdomar* av Ida Kjellin och Sofia Bergström:

Karies sid 72-81 (1500-talet)

Dysenteri sid 82-91 (1600-talet)

Smittkoppor sid 62-71 (1700-talet)

Ur *Flickornas historia - Från Igelkottsflickan på stenåldern till Julia i vår tid* av Kristina Lindström och Anna-Clara Tidholm:

Christina sid 78-88 Om 1600-talet.

Prinsessan Christina var flickan som först togs för en pojke, och resten av hennes liv skulle vara ett liv mellan världar. Mellan man och kvinna. Mellan människa och Guds utvalda.

Gertrud sid 90-100 Om 1600-talet.

Det pratas mycket om Fan, Satan och den Onde när Gertrud växer upp. Det börjar gå rykten och historier och många döms till döden för trolldom och häxeri. Bland annat tolvåriga Gertrud.

Ulrika Eleonora sid 103-110 Om 1700-talet.

En berättelse om Ulrika Eleonora som lever som man, som Wilhelm Edstedt. Hon både gifter sig och tjänar den svenska armén. Hon ställs inför rätta för att ha klätt ut sig till man, men kan man straffas med döden när man levt som en god och ärlig människa på alla andra sätt?

Ur Flickornas historia - Världen av Kristina Lindström:

Karin Månsdotter sid 47-54 (1500-tal)

Karin blir som 15-åring kammarjungfru på slottet och en av kung Eriks unga älskarinnor. Han är dubbelt så gammal som hon. Slottet är som en hel värld i sig själv, men kung Erik skrämmer också Karin.

Ur Dömda kvinnor av Elin Hägg:

Anna Gyllander: skämtet som spårade ur 1659 (sid 21-25)

Anna Gyllander lurar i folk på fester och krogar att hon är den abdikerade drottning Kristina. Straffet blir en månads fängelse och utvisning.

Märet Jonsdotter: Det stora oväsendet 1667 (sid 26-32)

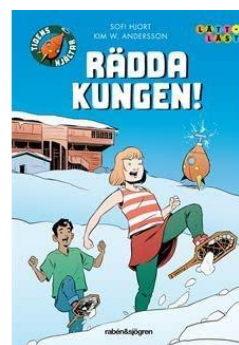
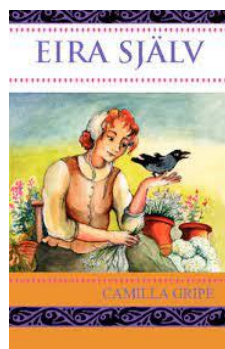
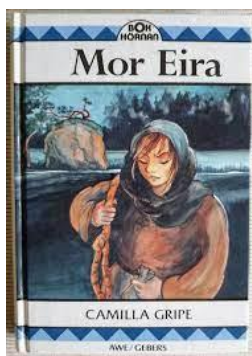
Märet Jonsdotter blir dömd för häxeri och halshuggen och bränd på bål. Ett barn i hennes närhet drar rövarhistorier för prästen om hur Märet tagit med henne till Blåkulla.

Ulrika Eleonora Stålhammar: soldat i Karl XII:s armé 1715 (sid 33-38)

Ulrika klär sig som man och kallar sig Wilhelm och blir soldat i kungens armé. Wilhelm gifter sig med Maria och de två hamnar i rättegång och får sitt straff.

Britta Jonsdotter: Barnamörderska 1776 (sid 39-42)

Britta är tjugo år gammal, ogift och gravid. I samband med att barnet föds dör det och Britta blir dömd för hor och barnamord. Resten av sitt liv sitter hon på horbänken i kyrkan varje söndag.

Eira själv och Mor Eira av Camilla Gripe

Två kortromaner som skildrar Eiras liv i 1600-talets fattigsverige och klappjakten på bygdens "kunniga kvinnor". Väggestaltad verklighet med lagom spänning.

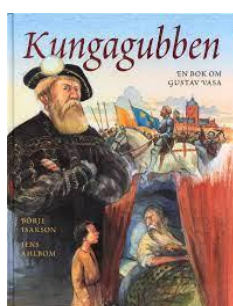
Mor är ingen häxa av Olov Svedelid (från medlet av 1600-talet).

Anders mor blir anklagad för att vara häxa. Marken rämnar under elvaåriga Anders fötter och han beger sig mot Växjö, i hopp om att kunna övertyga den Kungliga Kommissionen Mot Häxeri om moderns oskuld.

En spännande berättelse med hoppfullt slut trots grymheterna som skildras. Lämplig som högläsning och diskussionsunderlag. Boken finns också på Ebban.

Rädda kungen av Sofi Hjort

Stella och Ravi reser i tiden och hamnar i Ornässtugan i Dalarna år 1520. Dit kommer också Gustav Eriksson, eller Gustav Vasa som han är mer känd som. Lättläst fantasy med pratbubblor och mycket bilder för ovana läsare.

Gustav Vasa och hans äventyr av Arne Norlin och Gunilla Kvarnström

Bilderbok om hur Gustav Vasa sitter och berättar anekdoter ur sitt liv för sina döttrar, om hur han jagade ut danskarna ur landet och blev kung. Döttrarna vet inte om allt är sant, men spännande är det.

Kungagubben av Börje Isakson och Jens Ahlbom

En omfattande bilderbok om Gustav Vasa, boken är indelad i kapitel som berättar om olika delar i hans liv.

Vasagrisen av Björn Bergenholtz

En bilderbok om hur grisen Lindbom lastas ombord på skeppet Vasa för att bli uppäten där. Hur ska han klara sig?

Sagan om Vasa av Bertil Almqvist

En humoristisk och faktabaserad bilderbok om den fascinerande historien kring regalskeppet Vasa.

Tsarens galejor av Yvonne Hoffmann

Finland ur två ungdomars perspektiv år 1714.

Med hjälp av ett rött bokmärke har Erik tagit sig från nutid till Stora ofredens tid. Tsar Peter den stores kosacker plundrar och sprider skräck på landbacken och på havet försöker den ryska flottan också ta makten. Emma ser ingen annan råd att färdas tillbaka för att rädda Erik innan det är för sent.

Fantasy med verklighetstroga historiska inslag.

Upplysningen och revolutionen

Forum 6 Historia kapitel 7 - **Förr i tiden III** kapitel 11 **Tidspiraten** (sid 160- 167)

Ur 19 historiska gåtor av Bengt Fredrikson, Andreas Palmaer och Elin Jonsson: Kungafamiljens flykt sid 24-29 (1791)

Kung Ludvig den XVI av Frankrike och drottning Marie Antoinette måste fly. De har levt ett lyxliv medan folket haft det fattigt, nu har folket gjort revolution. De klär ut sig och flyr, men på ett postkontor blir kungen upptäckt av Jean-Baptiste Drouet som står bakom disken. Hur kunde Drouet känna igen kungen? Var hade han sett honom tidigare?

Ur Flickornas historia - Europa av Kristina Lindström och Anna-Clara Tidholm

Marijke Upplysningen, slavhandel 1700-tal

Slavhandlaren och sjökaptens dotter får inblick i den omänskliga slavhandeln som pappan varit del av under så många år. Genom hans brev får hon veta att fadern kommit till insikt och ångrar sig djupt över sin egen okunskap.

Katie Industrialismen, England 1800-tal

Katie är åtta år då hon flyttar från landet till stan och tillsammans med tusentals andra barn börjar arbeta på en fabrik. Omständigheterna är förfärliga, och Katie är så trött och hungrig att hon hellre skulle ge upp.

Gullivers resor av Jonathan Swift (i bearbetning av Maj Bylock)

Lemuel Gulliver, läkarstuderande, lider skeppsbrott och möter i denna berättelse både lillputtar och sedan jättar. En fantasifull och fartfylld resa som i tiden också ville kritisera det engelska samhället, och fungerar som en inspirerande ingång till upplysningen.

Robinson Crusoe av Daniel Defoe (återberättad av Peter Gotthardt)

Berättelsen om den skeppsbrutna Robinson, skriven år 1719, fortsätter att fascinera och väcka läslust. Här en version på modernt språk och illustrerad med

serierutor. Också den lättlästa versionen av Maj Bylock passar för ovana läsare eller som högläsningbok.

***Hem genom bränt land* av Yvonne Hoffmann**

Lisen och Jöns har som barn blivit bortförda av ryssarna till Ryssland där de tjänat piga och dräng, blivit bekanta och fattat tycke för varandra. Efter ett par år har de flytt för att ta sig hem igen men deras vägar har skilts åt.

Under berättelsen följer vi Lisen och Jöns på var sitt håll. En välskriven romanserie som ger inblick och kunskap om livet som barn och ung i det kommande Finland.